אביבה אבי־גיא:

„אשה בגדה והפסידה את זכויותיה כאשה נשואה!"

בין שאר הדברים שתעשה נעמת – בחודש המוקדש למעמד האשה, תוציא חוברת בשם מורה נבוכות. החוברת עוסקת בדיני־אישות, כלומר זכויותיה של האשה למן הרגע שבו היא מחליטה ליצור קשר קבוע עם גבר, לאורך חייהם המשותפים, ועד לגירושין, חיים בנפרד, ענינות או אלמנות.

שוחחתי על החוברת עם המישפטנית חביבה אבי־גיא, היועצת המישפטית של נעמת. הבנתי שהחוברת באה להסביר לנשים מהן זכויותיהן בחיים המשותפים ובגמר החיים המשותפים.

האומנם הנשים מקופחות בענייני־ממון בעת הגירושין? דווקא יש הרגשה שהאשה תמיד נשארת עם הילדים והדירה ועם מזונות לילדים, והגבר נשאר חסר־דיור, כשבידו משכורת מינוס מזונות, ולפעמים, בחצי המשכורת הזאת, הוא צריך להתחיל לבנות מישפחה חדשה.

זה אולי קורה במישפחות שאת מכירה, שבהן הגבר הוא ג'נטלמן. אבל לא כך התמונה ברוב המיקרים. ברוב המיקרים לאשה נשארים חצי דירה, ומזונות רק לילדים, והרבה פעמים גם אין לה מיקצוע ויכולת לפרנס את עצמה. לגבר, לעומת זאת, נשארים כל הביטוחים והחסכונות שנאספו בחיים המשותפים. נשים רבות הופכות אחרי הגרושין למיקרי־סעד. אבל אני רוצה שתביני נכון: הספר הזה איננו ספר לאשה המתגרשת, אלא ספר לאשה המתחתנת. אנחנו רוצים שהיא תדע את זכויותיה במשך החיים המשותפים.

● תני לי דוגמה.

היה מיקרה שבעל בגד באשתו במשך שנים רבות. כשהאשה באה אליו בטענות, הוא אמר לה שמצדו היא חופשית לבגוד בו. האשה עשתה כך פעם אחת, ובמעשה זה הפסידה את כל זכויותיה כאשה נשואה. ויש כמובן עוד מיקרים רבים מאוד, שידיעת החוקים היתה מצילה אשה מטרגדיות. כרגע יש בורות גדולה מאוד לגבי הנושא.

● עכשיו הבה נחשוב על הבעלים, ודווקא על מי שאינם מתקדמים ביותר. הם יוכלו לטעון שהספר הזה ימריד את נשותיהן.

חשבנו גם על זה. יכול להיות שיהיו גברים שיראו בזה ספר מאיים. היכול לסכסך בין בני־הזוג. אנחנו נעשה אירועים משותפים לבעל ולאשה. אם הצלחנו לשכנע גברים מסויימים בשנה שעברה „להיות גבר ולתת לה יד", נצליח לשכנע אותם גם שמודעות לזכויות אינה יוצרת חיץ בין בני־הזוג, אלא להיפך.

● בספר יש פרק מיוחד העוסק באשה הלא־יהודיה. האם זכויותיה אחרות?

לפעמים הן שונות. הפרק הזה הוכן בהנחיית אנשי דת וחוק מוסלמיים ונוצריים, והאשה הלא־יהודיה תמצא בו תשובות לשאלותיה הספציפיות.

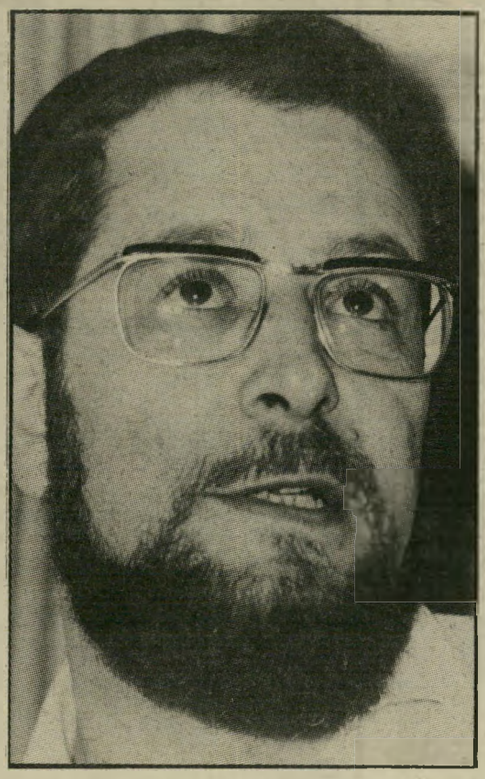

ישראל לאו:

„ביהדות אין קבורה אחרת מאשר באדמה!"

חודשו החיפושים אחרי הצוללת דקר ו־69 ימאיה, שירדו למצולות־ים. מלבד הצורך בפיתרון התעלומה אחרי כל־כך הרבה שנים, מדברים קרובי־הנעדרים על הבאתם לקבורה בקבר ישראל.

האם האקט של הקבורה באדמת־הארץ הוא רק אקט אנושי שיקרב את הבנים לקרוביהם, או שהוא צו של ההלכה? את שאלתי הפניתי אל הרב ישראל לאו.

ביהדות אין קבורה אחרת מאשר באדמה. אנחנו לא מכירים במינהג של השלכת מת לקבורה בים, כמו שנהוג בעמים אחרים.

● מה עשו בכל זאת בעבר כשאדם מת בספינה, הרי לא נסעו איתו חודש כדי להביא אותו לקבורה באדמה?

אני לא יודע לענות לך מה עשו בעבר. אני רק יודע שאצלנו הקבורה באדמה היא גם בשביל הקובר וגם בשביל הנקבר. עצם הקבורה באדמה מכפרת על עוונותיו של המת. זו, אגב, גם הסיבה ששמים אבן קטנה על הקבר.

● כלומר?

גם אם המת חטא חטא כבד מאוד, אפילו כזה שעונשו סקילה, הקבורה באדמה והנחת האבן על הקבר מכפרות על החטא. עד שהמת לא קבור באדמה, לא כיפרו לו על חטאיו. לכן אנחנו חייבים לעשות כל מאמץ כדי לתת סיכוי לנפטרים.

● אז מה מצבם של 69 נעדרי „דקר", טרם קבורה?

בעניין המסויים הזה יכול להיות חריג. אם אנחנו יודעים שאדם נהרג משום היותו יהודי, כלומר אם נכון שטירפדו את הצוללת, הרי המתים נחשבים כהרוגי־מלכות, ובכך מכפרים על חטאיהם.

● כלומר, אם יסתבר מעל לכל ספק שהם נפלו על קידוש־השם, לא יהיה צורך מבחינה הילכתית לקבור אותם באדמה?

אסור לנו להחליט על־כך בעצמנו. יש די צווים אחרים המחייבים אותנו לקבור אותם כאן.

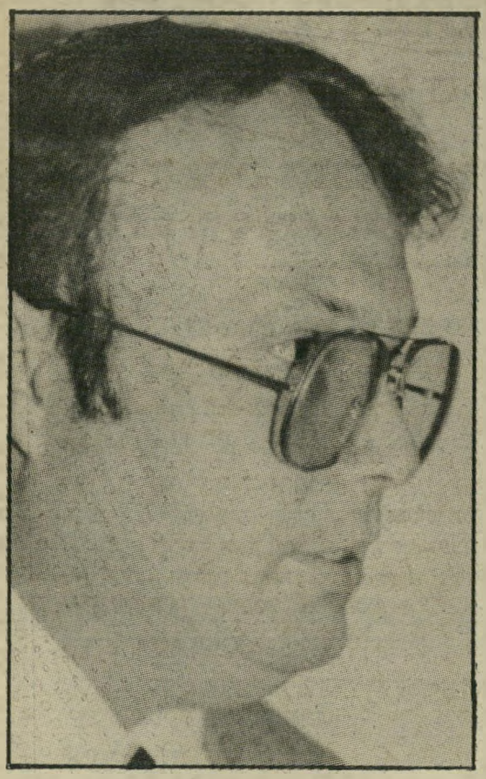

אריה שומר:

„שחיקן סטודנטיות נחמדות היודעות לקבל אורח בחיוך!"

התבשרנו השבוע שמישרד ראש־הממשלה בירושלים קישט את עצמו בשתי דיילות צעירות ויפות, אשר תפקידן הוא ללוות את האורחים הבאים לבניין אל האיש שהזמין אותם.

שאלתי את סגן־המנהל־הכללי של מישרד ראש־הממשלה, אריה שומר, שהוא האחראי הישיר על הדיילות החדשות, אם זה הזמן – כשכל המדינה מדברת על קיצוצים ופיטורים – לצרף עובדים מהסוג הזה.

יש מיכלול שלם הנקרא אבטחה וביטחון של מישרד־ראש־הממשלה. במיסגרת הזאת יש אנשי־מודיעין, ואל אנשי־המודיעין האלה הוספנו שתי בנות, מבלי להוסיף אף תקן אחד. הן באו במקום תקנים שלא אויישו.

● האם תפקידן כל־כך חשוב?

חשבנו שזה תפקיד מאוד חשוב. אנשים באים למישרד־ראש־הממשלה ולא יודעים לאן לפנות ולאיזה חדר להיכנס. הבנות תברנה קודם כל את מי צריכים האורחים ואז, בצורה מסודרת, הן תלווינה את האורח למקום ששם מחכים לו.

● מי עשה את העבודה הזאת עד עכשיו?

אף אחד, ולדעתי היה בלגאן. אנשים הסתובבו בבניין והיו שואלים שאלות ומחפשים בעצמם את המקום.

● מה תעשינה שתי הבנות כשלא יהיה את מי ללוות לחדר?

הן תעשינה את העבודה הרגילה של מוריעין.

● מה הכישורים המיוחדים שלהן?

שתיהן סטודנטיות נחמדות וסימפטיות, היודעות לקבל אורחים בחיוך ולתת להם הרגשה טובה של יש מי שרואג לך כשאתה בבניין.

● אני רואה שאתה מאוד מרוצה מהעניין.

אני מרוצה שטיפלנו קצת בסדר ובמישמעת ובצורה האסתטית. כל אנשי־המודיעין קיבלו מדים יפים, והם נראים אנשים בתפקיד, ולא כמו אנשים שבאו במיקרה לבניין. נדמה שזה חשוב ויפה.